

Gaarden overdragen, men at man derimod bør lade det forblive ved de nugældende Fæstecontracter; og hvad Taxationer angaaer, da maa jeg tillige yttre, at jeg ikke troer det er rigtigt strax at lade foretage en Taxation, hvorefter den ene Part skal være berettiget til at fordrø sig Gaarden overdragen, hvorimod den anden Part ikke har Ret til at forkaſte den ved Taxationen fastsatte Sum. Derſom man vil ſee hen til de gjældende Lovbeſtemmelſer eller til den hele Lovgivning angaaende denne Sag, ſaa maa man komme dertil, at den ikke kan føre til et ſaadant Reſultat. Forordningen af 13de Mai 1769 opmuntre Forſtanderne for de offentlige Stifttelſer at arbeide hen til, at de offentlige Stifttelſers Gods kan gaae over til Selveieendom. Denne Forordning har imidlertid ingenlunde tillagt dem en Ret til at ſælge; thi en ſaadan have de aldrig havt; Godſet kan kun ſælges iſølge egl. Reſolution. Naar man nu ſeer hen til de Beſtemmelſer, der ere blevne tagne om Afhændelſen af ſaadanne offentlige Stifttelſers Gods, eſterat Forordningen af 13de Mai 1769 er udkommen, ſaa ſeer man, at det er ſkeet deels ved frivillige Overeenſtomſter, at Gaardene ere overdragne enten til Selveieendom eller til Arvefaſte, og deels ved offentlig Auction; men det er altid ſkeet iſølge allerhøieſte Reſolution. Saaledes henſtod det indtil Aaret 1809, da der blev givet et allerhøieſte Reſcript, dateret 19de Mai 1809, iſølge hvilket det blev forbudt ved Fæſtelelighed at bortfaſte de offentlige Stifttelſers Gods, hvorimod det blev paabudt, at det ved Fæſtelelighed ſkulde ſtilles til offentlig Auction, og Grunden dertil ſiges i bemeldte Reſcript at være: da Fæſtegodſet, forvandlet til privat Eiendom, vil kunne drives paa en for Staten og det almindelige Bedſte mere nyttig Maade; da dette Gods i Almindelighed ei kan ventes udbragt til dets virkelige Værdi, ſaalænge det ei er fæſteledigt, da Fæſterens Beſiddelſesret alſaa ved Afhændelſen ſkal forbeholdes, men en offentlig og fri Auction nærmefl ſynes at kunne beſtemme en Gaards ſande Værdi, ſamt da Beneficiarii og offentlige Stifttelſer ſelv vilde være vel tjente med det beneficerede Godſes Forvandling til Eiendom, naar det ikkun udbringes til

dets fulde Værdi, ſaa beſaler Lovgiveren, at ſaadant Gods herefter, naar det bliver fæſteledigt, ikke maa bortfaſtes, men at derimod Stifttelſevrighederne ſkulle være bemyndigede til ſtrax at ſætte Gaardene til offentlig Auction og derefter indſtille Sagens endelige Afgjørelſe til det egl. Rentekammer, under hvilket Collegium dengang, netop med Henſyn til diſſe Sager, var oprettet et eget Contoir, ſom ene havde med Afhændelſen af det til offentlige Stifttelſer og beneficeret Gods henhørende Bøndergods at gjøre. Dette Reſcript af 19de Mai 1809 veld blev at være gjældende, indtil det blev ophævet ved Reſcriptet af 21de Juni 1822, og det blev ophævet eſter. Indſtilling af den Commiſſion, ſom var nedſat til at gjøre Forſlag til Forbedring i Geiſtlighedens Kaar. Denne Commiſſion havde nemlig blandt Andet foredraget, at Bøndergodſets Afhændelſe ved Fæſtelelighed ved offentlig Auction paa Grund af Tidſconjuncturerne dengang i mange Tilfælde ogſaa havde bidraget til de uheldige Omſtændigheder, hvorunder Geiſtligheden dengang beſandt ſig, og paa Grund deraf ophævedes dette Reſcript, ſaaledes at det blev forbudt herefter at ſælge Bøndergodſet fra Stifttelſerne. Jeg troer derfor, at vi, naar vi ville følge den Gang, Lovgivningen hidtil har fulgt i denne Sag, ikke ſkulle gribe ind i de beſtaaende Fæſtecontracter og ikke foreſkrive Taxationer, iſølge hvilke den ene Part ſkal være forpligtet til at overlade Gaarden, medens det ſkal ſtaa i den anden Parts frie Villie at vælge, om han vil have Gaarden for Taxationssummen eller ikke, ligesom jeg maa gjentage, at jeg finder det urigtigt, naar man vil give en Lov, fordi Almeenvellet fordrer det, ſaa at lade det være afhængigt af en enkelt Mand, naar en ſaadan Lov ſkal træde i Kraft.

J. M. Hansen: Til hvad der blev anført af den ærede ſidſte Taler med Henſyn til Slutningsbeſtemmelſen i § 1 om, at Miniſteriets Beſtemmelſer angaaende Uudtagelſer af viſſe offentlige Stifttelſer fra denne Lovs Omraade ſkal biſaldes af den næſte ſammentrædende Nigsdag, ſkal jeg bemærke, at der deri maafkee kunde indtræde en ſaadan Forandring, at begge Things Beſlutning kræves,